

Josep Maria de Garganta

Tot i l'interès que té el llibre «Poesies de Josep M.ª de Garganta», publicat per Editorial Barcino, i ofert gentilmente pels fills de l'autor a la nostra biblioteca, no ens anem a referir precisament a l'estimable valor literari dels textos poètics que s'hi recullen, sinó a la personalitat del mateix autor, nascut a Sant Feliu de Pallerols a l'any 1878. Va viure-hi fins a l'adolescència, quan, mort el seu pare, la família va traslladar-se a Olot, que fou la seva residència definitiva.

Extremadament sedentari i de poca salut —com indica un fill seu en una nota—, la seva biografia es pot reduir a assenyalar que visqué intensament les relacions familiars, que llegí constantment i ordenadament fins a adquirir una forta cultura humanística, que fou un excel·lent amic d'alguns homes de lletres, per tracte directe unes vegades i per relació epistolar en d'altres casos, i que allargà la vida fins als cinquanta anys, gràcies a la cura extrema que li dedicà la seva esposa.

La seva personalitat, marcada per la vocació literària, no es manifestà principalment —com veurem— en l'obra escrita, eventual i escadussera. Reclòs a la llar, tenia el cor obert als llibres i als amics lletraferits com ell. El prologuista Josep M.ª Capdevila —al qual manllevarem valuoses cites— explica que a l'estiu del 1908 va tenir la ventura de conèixer el seu amic, que l'acollí amb una cordialitat i una confiança humils, com de company, perquè, a més d'un veritable mestre, era un esperit pregonament senyorivol...

Garganta era un conversador inexhaurible. Acollià amb una amabilitat tota franca i sense ombra de reserva. Tot l'interessava, i per això s'adaptava fàcilment als temes que més plaïen als seus conversadors: en tot tenia coses a dir, i arribava a donar la sensació que de tot sabia. «Etic segur —diu Capdevila— que moltes vegades la nostra visita devia treure-li dels dits algun llibre que llegia amb interès vivíssim; mes la seva amistat, verament pròdiga, ens donava les hores de conversa com si no les poguéu esmerçar millor».

Amb la salut feble i temorós d'escriure, potser allò que perdia en producció metòdica ho guanyava en fina divagació poètica. De vegades a l'hi-

vern, vora la llar, li acudien unes rimes que després escrivia a corre-cuita en un paper, i aquest paper es perdia entre piles de papers i llibres. En aquestes poesies hi havia un reflex sincer de la seva ànima. Malgrat la seva devoció a alguns grans poetes del seu temps, especialment els mallorquins, en les seves poesies no veurem, sinó rarament, llur influència, i és perquè era molt independent, i les influències, en tot cas, li venien innombrables i de les procedències més diverses. Potser més les seves lectures d'història que no cap mestratge literari el duïen a rimar fantasies amb un matís pintoresc de temps pretèrits. Componia, doncs, quan li venia, sense projecte de publicar res, per un pur esplai de l'esperit. En el mateix sentit d'esplai es dedicà sovint a traduccions, per a les quals disposava d'un bon domini de llengües estrangeres. Entre les seves traduccions es destaca la del poema «Evangelina» de Longfellow, però Garganta morí quan no era encara a la meitat de la feina; i és curiós que també l'havia començada el reusenc Francesc Bartrina, i la deixà igualment a mig fer.

Seria fals de creure que si l'activitat literària de Garganta no es caracteritza pas per un ferm propòsit de constància productiva, sigui menys fecunda en bé de les mateixes lletres catalanes. Esser un fervorós lector com era ell, constitueix un valor ben positiu, ja que sense lectors així, la vida literària en la seva expansió social mancaria de l'indispensable element receptor, que la fa créixer. ¿No es basa en l'efusiva comunicació autor-lector? La total activitat de Garganta fou de creació, en crear al seu entorn un íntim ambient literari amb les freqüents tertúlies amb els amics. Això és també el que feren a casa nostra els fundadors del Centre de Lectura, contribuint al renaixement de les lletres catalanes, el qual hi trobava un element vivificador. Per tant, la figura humano-literària de Garganta esdevé un exemple que la nostra entitat cultural hauria de tenir com a estímul de la seva pròpia missió específica.

A. C.

El fet d'inserir en aquesta "Revista" els articles que hi apareixen no implica necessàriament que la direcció i la redacció d'aquesta publicació comparteixin els punts de vista que s'exposen en aquells articles.